

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2014. gada 18. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Tirgu kopīgā organizācija — Banāni — Importa režīms — Piemērojamo nodokļu likme

Lieta C-306/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Rechtbank van eerste aanleg te Brussel* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 17. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 4. jūnijā, tiesvedībā

LVP NV

pret

Belgische Staat .

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Vajda [*C. Vajda*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), E. Juhāss [*E. Juhász*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerālvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- LVP NV vārdā – R. Verbeke, P. Vlaemminck un B. Van Vooren, *advocaten*,
- Beļģijas valdības vārdā – M. Jacobs un J.-C. Halleux, pārstāvji,
- Grieķijas valdības vārdā – I. Chalkias un A. Vasilopoulou, pārstāvji,
- Eiropas Savienības Padomes vārdā – S. Boelaert un E. Karlsson, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – G. Wils un I. Zervas, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2005. gada 29. novembra Regulas (EK) Nr. 1964/2005 par tarifu likmēm banāniem (OV L 316, 1. lpp.) spēkā esamību, ņemot vērā 1994. gada vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (OV 1994, L 336, 103. lpp.; turpmāk tekstā – “1994. gada *GATT*”), kas iekļauta 1.A pielikumā Līgumā par Pasaules Tirdzniecības Organizācijas (PTO) izveidošanu, kas parakstīts 1994. gada 15. aprīlī Marakešā un apstiprināts ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajai kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (1986-1994) (OV L 336, 11. lpp.), I pantu, XIII panta 1. punktu un 2. punkta d) apakšpunktu un XXVIII punktu un/vai jebkuru piemērojamo normu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts lietā starp *LVP NV* (turpmāk tekstā – “*LVP*”) un *Belgische Staat* par prasību atmaksāt *LVP* samaksāto muitas nodokli par banāniem, kas ievesti no Kostarikas un Ekvadoras.

Atbilstošās tiesību normas

PTO līgumi

- 3 Ar Lēmumu 94/800 Eiropas Savienības Padome ir apstiprinājusi Līgumu par PTO izveidošanu, kā arī līgumus, kas ir šā līguma 1., 2. un 3. pielikumā (turpmāk tekstā – “PTO līgumi”), kuru vidū ir arī *GATT 1994*.
- 4 Līguma par PTO izveidošanu II panta 2. punktā ir noteikts:

“Līgumi un ar tiem saistītie juridiskie akti, kas ietverti 1., 2. un 3. pielikumos, [...] ir šī Līguma neatņemamas sastāvdaļas, kas ir saistošas visām tā Dalībvalstīm.”
- 5 Saskaņā ar Līguma par PTO izveidošanu IV panta 1. punktu tika izveidota Ministru konference, ko veido visu PTO dalībvalstu pārstāvji. Minētā līguma IX panta 3. un 4. punktā ir noteikti nosacījumi, ar kādiem Ministru konference var nolemt izņēmuma apstākļos piešķirt dalībvalstij atbrīvojumu no viena no pienākumiem, kas tai ir paredzēti Līgumā par PTO izveidošanu vai vienā no PTO līgumiem.
- 6 1994. gada *GATT* I panta 1. punktā ir paredzēts:

“Visas priekšrocības, pakalpojumi, privilēģijas vai neaizskaramība, ko līgumslēdzēja puse piešķir precei, kas tika ražota vai tiek nogādāta uz jebkuru citu valsti, nekavējoties un bez nosacījumiem attiecas uz visām līdzīgām precēm, kas tiek ražotas vai nogādātas uz jebkuras citas līgumslēdzējas puses teritoriju. Šī tiesību norma attiecas uz muitas nodevām un jebkura veida nodokļiem, kas tiek uzlikti importam vai eksportam vai saņemti no importa vai eksporta [...]”
- 7 1994. gada *GATT* II pantā “Koncesiju saraksts” ir paredzēts:

“1.

 - a) “Tirdzniecības jomā līgumslēdzējas puses īsteno savstarpēju pieeju, kas nav mazāk labvēlīga par to, kas ir paredzēta šim Līgumam pievienotā atbilstošā grafika attiecīgajā daļā.

[..]

7. Šim līgumam pievienotie saraksti ir šī Līguma neatņemama sastāvdaļa.”

8 1994. gada *GATT* XIII pantā par kvantitatīvo ierobežojumu nediskriminējošu piemērošanu ir noteikts:

“1. Neviena no līgumslēdzējām pusēm nedrīkst piemērot kādus aizliegumus vai ierobežojumus kāda produkta importēšanai jebkuras citas līgumslēdzējas valsts teritorijā [..], ja vien tāda paša produkta importēšana no [..] trešajām valstīm arī ir aizliegta vai ierobežota.

2. Ieviešot importa ierobežojumus jebkuram produktam, līgumslēdzējām pusēm jācenšas, lai attiecīgā produkta tirdzniecības izplatības daļas būtu cik vien iespējams vienādas ar tām daļām, kas veidotos starp dažādām līgumslēdzējām pusēm pašas no sevis, ja šādu ierobežojumu nebūtu un šī mērķa sasniegšanā tām jāievēro sekojoši noteikumi:

[..]

d) gadījumos, kad kvota ir noteikta piegādātāju valstu starpā, līgumslēdzējai pusei, kas piemēro ierobežojumus, ir jāvienojas ar citām līgumslēdzējām pusēm, kas ir tieši ieinteresētas attiecīgā produkta piegādāšanā, par kvotas daļu asignēšanu. Gadījumos, kur šo metodi nevar būtiski [saprātīgi] pielietot, attiecīgajai līgumslēdzējai pusei jāpiešķir līgumslēdzējām pusēm, kuras ir būtiski ieinteresētas proporcionāli pamatotu produkta apjoma daļu piegādē, ko tās piegādājušas iepriekšējā pārstāvētajā periodā, šīs daļas no kopējās importētā produkta daudzuma vai vērtības apjoma, pietiekami apsverot visus īpašos faktorus, kuri ir ietekmējuši vai var ietekmēt tirgošanos ar šo produktu. [..]”

9 1994. gada *GATT* XXVIII pants “Sarakstu grozījumi”, ietver detalizētus noteikumus attiecībā uz koncesiju sarakstu grozījumiem, paredzot šajā ziņā kompleksu sarunu starp līgumslēdzējām pusēm sistēmu.

10 1994. gada *GATT* XXVIII panta 1., 3. un 5. punktā tādējādi ir paredzēts:

“1. Katra ceturkšņa, no kuriem pirmais sākas 1958. gada 1. janvārī, pirmajā dienā [..] ikviena līgumslēdzēja puse (saukta šajā pantā par “prasītāju līgumslēdzēju pusi”) var grozīt vai atsaukt kādu koncesiju, kas ietverta šī Līguma atbilstošā pielikuma sarakstā, pēc sarunām un vienošanās ar visām līgumslēdzējām pusēm, ar kurām bija panākta vienošanās par koncesiju sākotnēji, kā arī ar jebkuru citu līgumslēdzēju pusi, kuras kā galvenā piegādātāja intereses ir atzinušas līgumslēdzējas puses (šīs divas līgumslēdzēju pušu kategorijas, kā arī prasītāja līgumslēdzēja puses ir nosauktas šajā pantā par “galvenokārt ieinteresētajām līgumslēdzējām pusēm”), un ar nosacījumu, ka tā ir konsultējusies ar visām citām līgumslēdzējām pusēm, kuru būtiskas intereses šajā koncesijā ir atzinušas līgumslēdzējās puses.

[..]

3.

a) Ja galvenokārt ieinteresētās līgumslēdzējas puses nevar vienoties līdz 1958. gada 1. janvārim vai līdz šī panta pirmajā punktā norādītā laikposma beigām, līgumslēdzēja puse, kas piedāvā grozīt vai atsaukt koncesiju, tomēr ir tiesīga to darīt. Ja tā veic šo pasākumu, jebkura līgumslēdzēja puse, ar kuru bija panākta vienošanās par šo koncesiju sākotnēji, jebkura līgumslēdzēja puse, kuras kā galvenā piegādātāja intereses ir atzītas saskaņā ar 1. punktu, kā arī jebkura līgumslēdzēja puse, kuras būtiskās intereses ir atzītas saskaņā ar minēto punktu, sešu mēnešu laikā no šī pasākuma piemērošanas brīža un trīsdesmit dienas pēc tam, kad līgumslēdzējas puses ir saņēmušas rakstisku brīdinājumu, ir tiesīgas atsaukt būtībā līdzīgas koncesijas, par kurām iepriekš bija panākta vienošanās ar prasītāju līgumslēdzēju pusi.

- b) Ja galvenokārt ieinteresētās līgumslēdzējas puses panāk vienošanos, kas neapmierina citu līgumslēdzēju pusi, kuras būtiskās intereses ir atzītas atbilstoši 1. punktam, šai pēdējai ir tiesības atkāpties sešu mēnešu laikā no šajā līgumā paredzētā pasākuma piemērošanas un trīsdesmit dienas pēc tam, kad līgumslēdzējas puses ir saņēmušas rakstveida brīdinājumu, no koncesijām, kas ir būtībā līdzīgas, par kurām vienošanās bija panākta sākotnēji ar prasītāju līgumslēdzēju pusi.

[..]

5. Pirms 1958. gada 1. janvāra un pirms jebkura 1. punktā norādītā laikposma beigām ikviena līgumslēdzēja puse var likumīgi, izdarot paziņojumu, kas adresēts līgumslēdzējām pusēm, rezervēt tiesības turpmākā laikposma laikā grozīt attiecīgo sarakstu ar nosacījumu, ka tiek izpildītas 1.–3. punktā noteiktās procedūras. Ja viena līgumslēdzēja puse izmanto šīs tiesības, jebkura līgumslēdzēja puse var likumīgi šī paša laikposma laikā grozīt vai atsaukt jebkuru koncesiju, par kuru iepriekš bija panākta vienošanās ar minēto līgumslēdzēju pusi, ar nosacījumu, ka tiek izpildītas šīs pašas procedūras.”

Nolīguma par banāniem, ko Eiropas Savienība noslēgusi ar Ekvadoras Republiku un Amerikas Savienotajām Valstīm, vienošanās

- 11 2001. gada 11. un 30. aprīlī Savienība noslēdza nolīguma vienošanās attiecīgi ar Amerikas Savienotajām Valstīm un Ekvadoras Republiku, kurās tika noteikti valstu PTO iesniegto domstarpību par banānu tarifiem Savienībā noregulēšanas veidi (turpmāk tekstā – “Nolīguma par banāniem vienošanās”). Šī nolīguma vienošanās paredzēja, ka Savienība vēlākais līdz 2006. gada 1. janvārim ievieš tikai tarifu režīmu banānu importam.
- 12 Nolīguma par banāniem vienošanās, kas noslēgta ar Ekvadoras Republiku, paredzēja, ka sarunas par 1994. gada *GATT XXVIII* pantu, kurās šī valsts tika atzīta par galveno piegādātāju, tika uzsāktas tām noteiktajā laikā.

Dohas atbrīvojums

- 13 2001. gada 14. novembrī PTO Ministru konference, kas notika Dohā, piešķīra Savienībai atbrīvojumu no 1994. gada *GATT I* panta (turpmāk tekstā – “Dohas atbrīvojums”), ciktāl tas nepieciešams, lai ļautu Savienībai piešķirt precēm, kuru izcelsmes valsts ir Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu (turpmāk tekstā – “ĀKK valstis”) grupa, preferenču tarifu, kas ir prasīts Partnerattiecību nolīgumā starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienas un tās dalībvalstīm, no otras puses, kas noslēgts 2000. gada 23. jūnijā Kotonū (OV L 317. 3. lpp.) un apstiprināts Kopienas vārdā ar Padomes 2002. gada 19. decembra Lēmumu 2003/159/EK (OV 2003, L 65, 27. lpp.; turpmāk tekstā – “ĀKK un EK partnerattiecību nolīgums”), bet tai nebija jāpiešķir tāds pats preferenču režīms līdzīgām precēm no jebkuras citas PTO dalībvalsts.
- 14 Ministru konferences lēmuma pielikumā, kurā piešķirts Dohas atbrīvojums, tomēr ir paredzētas īpašas šķirējtiesas procedūras starp Savienību un valstīm, kuru banāniem tiek piemērota vislabvēlīgāko valstu nodokļa likme (turpmāk tekstā – “VNL valstis”), sarunu 1994. gada *GATT XXVIII* panta ietvaros, lai noteiktu, vai rekonsolidācijas, kas attiecas uz Savienības piemēroto muitas nodokli banāniem, rezultātā vismaz tiks saglabāta pilnīga pieeja tirgum VNL valstu banānu tirgotājiem.
- 15 Minētajā pielikumā ir paredzēts, ka sarunas saskaņā ar 1994. gada *GATT XXVIII* pantu un tajā paredzētās domstarpību izskatīšanas procedūras tiks pabeigtas, pirms Savienības tikai tarifu režīms no jauna stājas spēkā 2006. gada 1. janvārī.

Ženēvas nolīgums

- 16 2009. gada 15. decembrī Savienība un noteiktas Latīņamerikas VNL valstis parafēja Ženēvas nolīgumu par banānu tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Brazīliju, Kolumbiju, Kostariku, Ekvadoru, Gvatemalu, Hondurasu, Meksiku, Nikaragvu, Panamu, Peru un Venecuēlu (turpmāk tekstā – “Ženēvas nolīgums”), kas parakstīts 2010. gada 31. maijā un apstiprināts ar Padomes 2011. gada 7. marta Lēmumu 2011/194/ES (OV L 88, 66. lpp.).
- 17 Ženēvas nolīguma 3. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka muitas nodokļa maksimālās summas, kas Savienībai jāpiemēro banāniem no 2009. gada 15. decembra, tās progresīvi samazinot līdz 2017. gada 1. janvārim no EUR 148 par tonnu līdz EUR 114 par tonnu.
- 18 No Ženēvas nolīguma 5. punkta izriet, ka domstarpības saistībā ar PTO un visas sūdzības, ko iesniegušas VNL valstis, kas ir šī nolīguma dalībnieces, atbilstoši 1994. gada *GATT* XXIV un XXVIII pantam par Savienības tirdzniecības režīmu, kas piemērojams banāniem, ir regulējuma priekšmets. Minētajā punktā ir paredzēts arī, ka Ženēvas nolīguma puses kopā paziņo PTO domstarpību regulēšanas iestādei, ka tās ir savstarpēji vienojušās par risinājumu, kura ietvaros tās ir vienojušās izbeigt šīs domstarpības.

Savienības tiesības

- 19 Ar Padomes 1993. gada 13. februāra Regulas (EEK) Nr. 404/93 par banānu tirgus kopīgo organizāciju (OV L 47, 1. lpp.) IV nodaļu banānu nozarē kopējais tirdzniecības režīms ar trešajām valstīm ir nomainīts pret agrākiem dažādu valstu režīmiem.
- 20 Regulas Nr. 404/93 15. pantā šīs regulas IV nodaļas mērķiem ir definētas četras banānu kategorijas, tas ir, tradicionālais [banānu imports] no ĀKK valstīm, netradicionālais [banānu imports] no ĀKK valstīm, banāni no trešajām valstīm, kas nav ĀKK valstis, un Kopienas banāni.
- 21 Regulas Nr. 404/93 18. pantā ir paredzēts trešo valstu, kas nav ĀKK, banānu un tradicionālo banānu no ĀKK valstīm importam katru gadu atvērt divu miljonu (tīrsvars) tarifu kvotu, tomēr nosakot šo divu kategoriju banānu importam atšķirīgas nodokļa likmes.
- 22 Pēc tam Regulā Nr. 404/93 tika izdarīti vairāki grozījumi.
- 23 **Ar Padomes 1994. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 3290/94 (OV L 349, 105. lpp.), Padomes 2001. gada 29. janvāra Regulu (EK) Nr. 216/2001 (OV L 31, 2. lpp.) un Padomes 2001. gada 19. decembra Regulu (EK) Nr. 2587/2001 (OV L 345, 13. lpp.) tika grozīts Regulas Nr. 404/93 15.–20. pants, tostarp attiecībā uz tarifu kvotu un minētās regulas 18. pantā noteikto nodokļu summu.**
- 24 Tādējādi Regulas Nr. 404/93, kas grozīta ar Regulu Nr. 2587/2001, 16. panta 1. punktā ir paredzēts arī:
“Šo pantu un 17. līdz 20. pantu piemēro, importējot svaigus produktus ar KN kodu 0803 00 19, līdz attiecībā uz tiem ne vēlāk kā 2006. gada 1. janvārī stājas spēkā kopējā muitas tarifa likme, ko nosaka [1994. gada *GATT*] XXVIII pantā paredzētajā kārtībā.”
- 25 Regulas Nr. 404/93 18. pantā, kas grozīts ar Regulu Nr. 2587/2001, ir paredzēts:

“1. Ik gadu no 1. janvāra atver šādas tarifu kvotas:

- a) tarifu kvota 2 200 000 tīrsvara tonnu apjomā – kvota A;

- b) papildu tarifu kvota 453 000 tirsvara tonnu apjomā – kvota B;
- c) autonoma tarifu kvota 750 000 tirsvara tonnu apjomā – kvota C.

Kvotas A un B atver jebkuras trešās valsts izcelsmes produktu importam.

Kvotu C atver ĀKK valstu izcelsmes produktu importam.

[..]

2. Importam saskaņā ar kvotām A un B, kā arī banānu importam no trešām valstīm, kas nav ĀKK valstis, piemēro muitas nodokli EUR 75 apmērā par tonnu. Importējot produktus ar izcelsmi ĀKK valstīs, piemēro nulles nodevu.

3. Importam saskaņā ar C kvotu piemēro nulles nodevu.

[..]”

26 Regulas Nr. 1964/2005 preambulas 1.–7. apsvērumā ir noteikts:

“(1) [Regula Nr. 404/93, kas ir grozīta ar Regulu Nr. 2587/2001] paredz, ka tarifu režīms banānu importam stājas spēkā ne vēlāk kā 2006. gada 1. janvārī.

(2) Padome 2004. gada 12. jūlijā pilnvaroja Komisiju uzsākt [1994. gada GATT] XXVIII pantā paredzētās sarunas ar mērķi grozīt atsevišķas koncesijas banāniem. Kopiena 2004. gada 15. jūlijā attiecīgi paziņoja PTO par savu nodomu grozīt koncesijas EK sarakstā CXL pozīcijai 0803 00 19 (banāni). Sarunas vadīja Komisija, atbilstīgi Padomes pieņemtajām sarunu direktīvām apspriežoties ar komiteju, kas izveidota saskaņā ar EK Līguma 133. pantu, un Īpašo lauksaimniecības komiteju.

(3) Komisija nespēja panākt pieņemamu vienošanos ar Ekvadoru un Panamu, kurām ir galvenās piegādes intereses, un ar Kolumbiju un Kostariku, kurām ir būtiskas HS apakšpozīcijā 0803 00 19 minēto produktu (banānu) piegādes intereses. Saskaņā ar pielikumu PTO ministru konferences 2001. gada 14. novembra Lēmumam par Eiropas Kopienām – ĀKK un EK partnerattiecību nolīgumu – Komisija apspriedās arī ar citām PTO dalībvalstīm. Šo apspriežu rezultātā netika panākta pieņemama vienošanās.

(4) Kopiena 2005. gada 31. janvārī paziņoja PTO par savu nodomu aizstāt koncesiju pozīcijai 0803 00 19 (banāni) ar saistīto muitas nodokli EUR 230 par tonnu.

(5) Lēmuma pielikumā paredzētā šķirējtiesas procedūra tika uzsākta 2005. gada 30. martā. Šķirējtiesneša 2005. gada 1. augusta lēmumā secināts, ka Kopienas ierosinātā vislielākās labvēlības tarifu likme EUR 230 par tonnu neatbilst iepriekš minētajam pielikumam, jo rezultātā tā nenodrošinās vislielākās labvēlības piegādātājiem vismaz vispārēju piekļuvi tirgum. Ņemot vērā šķirējtiesneša atzinumu, Komisija pārskatīja Kopienas priekšlikumu. Šķirējtiesas otrajā – 2005. gada 27. oktobra – lēmumā secināts, ka pārskatītais Kopienas priekšlikums par vislielākās labvēlības tarifu likmi EUR 187 neatrisina situāciju. Tādēļ Komisija ir papildus grozījusi tās priekšlikumu, lai atrisinātu situāciju.

(6) Atbilstīgi ĀKK un EK partnerattiecību nolīgumā paredzētajām Kopienas saistībām būtu jāatver arī tarifu likmju kvota ĀKK valstu izcelsmes banāniem.

(7) Šīs regulas īstenošanai vajadzīgos pasākumus un pagaidu pasākumus ĀKK valstu izcelsmes banānu tarifa likmes kvotas pārvaldībai būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību [OV L 184, 23. lpp.]”

27 Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts:

“1. No 2006. gada 1. janvāra banāniem (KN kods 0803 00 19) tiek noteikta tarifu likme EUR 176 par tonnu.

2. Sākot ar 2006. gada 1. janvāri, katru gadu no 1. janvāra ĀKK valstu izcelsmes banānu (KN kods 0803 00 19) importam tiek atvērta autonoma tarifu kvota 775 000 tonnu neto svara apjomā, nosakot nulles nodokļa likmi.”

28 Pēc Ženēvas nolīguma parakstīšanas 2010. gada 31. maijā Regula Nr. 1964/2005 tika aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 9. marta Regulu (ES) Nr. 306/2011 (OV L 88, 44. lpp.).

29 No Regulas Nr. 306/2011 preambulas 3. apsvēruma izriet, ka saskaņā ar Ženēvas nolīgumu Savienība pakāpeniski samazinās savu muitas nodokli banāniem no EUR 176 līdz EUR 114 par tonnu. Pirmajā samazinājumā, kuru ar atpakaļejošu spēku piemēroja no Ženēvas nolīguma parafēšanas 2009. gada 15. decembrī, muitas nodokli pazemināja līdz EUR 148 par tonnu.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

30 *LVP* ir Beļģijā reģistrēta banānu importētāja sabiedrība.

31 Pamatlieta attiecas uz *LVP* iesniegto prasību atmaksāt muitas nodokļa EUR 176 par tonnu pārmaksu par banāniem, kuru izcelsmes valsts ir Kostarika un Ekvadora, laikposmā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 15. decembrim, galvenokārt laikposmā no 2006. gada otrā līdz ceturtajam ceturksnim (turpmāk tekstā – “strīdīgais laikposms”).

32 Par šo prasību, kas 2009. gada 6. janvārī iesniegta Muitas un akcīzes nodokļa administrācijas Gandas reģiona reģionālajā direkcijā, 2009. gada 20. maijā ir pieņemts noraidošs lēmums.

33 Ar 2012. gada 7. novembra lēmumu administratīvā prasība par 2009. gada 20. maija noraidošo lēmumu, ko *LVP* iesniedza 2009. gada 27. jūlijā Muitas un akcīzes centrālajā administrācijā, tika pasludināta par nepamatotu tādēļ, ka muitas nodokļi to samaksas brīdī bija likumīgi jāmaksā, pamatojoties uz Savienības tiesībām.

34 Ar prasības pieteikumu, kas iesniegts iesniedzējtiesas kancelejā 2013. gada 7. februārī, *LVP* cēla prasību tiesā par Muitas un akcīzes centrālās administrācijas lēmumu.

35 *LVP* apstrīd, ievērojot Savienības pienākumus atbilstoši PTO tiesībām, Regulā Nr. 1964/2005 noteiktās nodokļa likmes EUR 176 par tonnu spēkā esamību, kas ir piemērojama kopš 2006. gada 1. janvāra ĀKK valstu izcelsmes banāniem. *LVP* uzskata, ka šajā regulā paredzētais režīms var tikt piemērots tikai no Ženēvas nolīguma datuma, tas ir, 2009. gada 15. decembra, jo par strīdīgo laikposmu bija vēl jāpiemēro Regulā Nr. 404/93, kas ir grozīta ar Regulu Nr. 2587/2001, noteiktā likme EUR 75 par tonnu par banānu importu no trešajām valstīm, kas nav ĀKK valstis, minētajā regulā noteikto A un B kvotu ietvaros.

36 Atsaucoties it īpaši uz Regulas Nr. 404/93, kas ir grozīta ar Regulu Nr. 2587/2001, 16. panta 1. punktu, iesniedzējtiesa uzsver, ka sarunas atbilstoši 1994. gada *GATT* XXVIII pantam vēl nav noslēgušās, jo, pēc tās domām, ar Regulu Nr. 404/93, kas grozīta ar Regulu Nr. 2587/2001, atvērta muitas likme

EUR 75 par tonnu, kas piemērojama A kvotai 2,2 miljoniem tonnu, banānu importam no trešajām valstīm šajā laikposmā visu laiku bija spēkā, un tā nevarēja tikt aizstāta ar Regulā Nr. 1964/2005 paredzēto. Savienība, no vienas puses, un it īpaši Kostarikas Republika un Ekvadoras Republika, no otras puses, panāca vienošanos tikai kopš 2009. gada 15. decembra. Līdz ar to tikai kopš šī datuma bija jāpārstāj piemērot likmi EUR 75 par tonnu.

- 37 Iesniedzējtiesa norāda, ka Ekvadoras Republika cēla prasību par to, ka PTO kompetentās iestādes ievieš muitas likmi EUR 176 par tonnu. Savā ziņojumā par šo lietu PTO apelācijas iestāde uzskatīja, ka 2,2 miljonu tonnu kvota ar likmi EUR 75 par tonnu palika spēkā līdz brīdim, kad sarunas atbilstoši 1994. gada *GATT* XXVIII pantam tiek pabeigtas, kas notika 2009. gada 15. decembrī.
- 38 Kaut arī saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru PTO normām nav tiešas iedarbības (skat. spriedumu *Van Parys*, C-377/02, EU:C:2005:121), iesniedzējtiesa uzsver, ka tomēr Tiesa var pārbaudīt Savienības tiesību saderību ar PTO nolīgumiem, ja šīs tiesību normas ir pieņemtas īpaši PTO normu īstenošanai vai ja Savienības tiesībās ir skaidri norādīts uz PTO konvenciju speciālām normām (skat. spriedumus *Nakajima/Padome*, C-69/89, EU:C:1991:186, 31. punkts; *FIAMM un FIAMM Technologies/Padome* un Komisija, T-69/00, EU:T:2005:449, 114. punkts, kā arī *Fedon & Figli* u.c./Padome un Komisija, T-135/01, EU:T:2005:454, 107. punkts).
- 39 Iesniedzējtiesa it īpaši norāda, ka regulu apsvērumos, kas regulē importu banānu nozarē, ir atsauces uz PTO un uz sarunām atbilstoši 1994. gada *GATT* XXVIII pantam. Tātad nevar izslēgt, ka Tiesai ir kompetence novērtēt Regulas Nr. 1964/2005 likumību attiecībā pret PTO noteikumiem.
- 40 Šādos apstākļos *Rechtbank van eerste aanleg te Brussel* [Briseles pirmās instances tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai ar [Regulu Nr. 1964/2005], ko Eiropas Savienībā piemēroja laikposmā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2009. gada 15. decembrim, ir pārkāpts [1994. gada *GATT*] I pants, XIII panta 1. punkts un 2. punkta d) apakšpunkts, XXVIII pants un/vai jebkura cita piemērojama norma atsevišķi vai savstarpējā kopsakarā, paredzot banāniem (KN kods 0803 00 19) – pretēji vienošanās norunām par banāniem, par ko ir vienojusies [Kopiena], – muitas likmi EUR 176 par tonnu, pirms PTO ietvaros par to tika panākta jauna vienošanās?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 41 Uzdodot jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regula Nr. 1964/2005 ir pretēja 1994. gada *GATT* I pantam, XIII panta 1. punktam un 2. punkta d) apakšpunktam un XXVIII pantam un/vai jebkurai citai normai, ciktāl ar šo regulu ir ieviesta muitas nodokļa likme EUR 176 par tonnu, kas piemērojama banāniem kopš 2006. gada 1. janvāra.
- 42 Neatkarīgi no autonomās tarifu kvotas 775 000 tonnu neto tīrsvara apjomā, nosakot nulles nodokļa likmi, kas ar minēto regulu ir atvērta banānu importam no ĀKK valstīm, ar Regulu Nr. 1964/2005 ir ieviests no 2006. gada 1. janvāra tikai tarifu režīms attiecībā uz banānu importu uz Savienību, nosakot muitas nodokļa likmi EUR 176 par tonnu, kas piemērojama banāniem no šī datuma.
- 43 Prejudiciālā jautājuma pārbaudei vispirms ir jāizlemj jautājums, vai 1994. gada *GATT* normas var radīt privātpersonām tiesības, uz kurām tās var tieši atsaukties valsts tiesā, lai iebilstu pret šīs nodokļu likmes piemērošanu, kas noteikta Regulas Nr. 1964/2005 1. panta 1. punktā.
- 44 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka ņemot vērā PTO ligumu sistēmu, tie principā nav pieskaitāmi normām, uz kurām pamatojoties Tiesa kontrolē Savienības iestāžu tiesību aktu tiesiskumu (skat. spriedumu *Portugāle/Padome*, C-149/96, EU:C:1999:574, 47. punkts; rīkojumu *OGT Fruchthandelsengesellschaft*, C-307/99, EU:C:2001:228, 24. punkts; spriedumus *Omega Air* u.c.,

C-27/00 un C-122/00, EU:C:2002:161, 93. punkts; *Petrotub* un *Republica/Padome*, C-76/00 P, EU:C:2003:4, 53. punkts; *Biret International/Padome*, C-93/02 P, EU:C:2003:517, 52. punkts, kā arī *Van Parys*, EU:C:2005:121, 39. punkts).

- 45 Konstatējusi, ka no PTO nolīgumiem izrietošā sistēmā ievērojama vieta ir piešķirta pušu sarunām (skat. spriedumu *Portugāle/Padome*, EU:C:1999:574, 36. punkts), Tiesa uzskata – tas, ka tiesu iestādēm ir noteikts pienākums lemt par valsts tiesību normu piemērošanu, kas nav saderīgas ar PTO nolīgumiem, sekas varētu būt tādas, ka līgumslēdzēju pušu likumdevējām vai izpildvaras iestādēm tiek atņemta iespēja, ko sniedz it īpaši Vienošanās par noteikumiem un kārtību, kas nosaka domstarpību noregulēšanu, kas veido PTO nolīguma 2. pielikumu (turpmāk tekstā – “Nolīguma vienošanās par domstarpību noregulēšanu”), kaut vai uz laiku atrast risinājumu vienošanās ceļā (skat. spriedumus *Portugāle/Padome*, EU:C:1999:574, 40. punkts, un *Van Parys*, EU:C:2005:121, 48. punkts).
- 46 Turklāt Tiesa ir arī apgalvojusi, ka, ja tiktu atzīts, ka uzdevums nodrošināt Savienības tiesību atbilstību PTO noteikumiem ir tiešs Savienības tiesas pienākums, Savienības likumdošanas vai izpildvaras iestādēm tiktu liegta rīcības brīvība, kas ir līdzīgām Savienības tirdzniecības partneru iestādēm. Ir skaidrs, ka dažas līgumslēdzējas puses, kuras ir Savienības nozīmīgākās tirdzniecības partneres, ņemot vērā PTO līgumu priekšmetu un mērķi, ir precīzi izdarījušas secinājumus, ka šie līgumi nav to normu vidū, attiecībā uz kurām to tiesu iestādes kontrolē savu valsts tiesību normu likumību. Ja tiktu pieļauts, ka nav šādas savstarpējības, pastāv risks izjaukt līdzsvaru PTO noteikumu piemērošanā (skat. spriedumus *Portugāle/Padome*, EU:C:1999:574, 43.–46. punkts; *Van Parys*, EU:C:2005:121, 53. punkts, kā arī *FIAMM u.c./Padome* un *Komisija*, C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 119. punkts).
- 47 Tikai gadījumā, ja Savienība ir vēlējies izpildīt īpašu pienākumu, ko tā uzņēmusies PTO ietvaros, vai ja Savienības tiesību aktā skaidri ir veikta atsauce uz konkrētām PTO līgumu normām, Tiesai ir jākontrolē attiecīgo aktu likumība saistībā ar PTO noteikumiem (skat. attiecībā uz 1947. gada Vispārējo vienošanos par tarifiem un tirdzniecību spriedumus *Fediol/Komisija*, 70/87, EU:C:1989:254, 19.–22. punkts, un *Nakajima/Padome*, EU:C:1991:186, 31. punkts, kā arī attiecībā uz PTO nolīgumiem spriedumus *Portugāle/Padome*, EU:C:1999:574, 49. punkts; *Biret International/Padome*, EU:C:2003:517, 53. punkts, un *Van Parys*, EU:C:2005:121, 40. punkts).
- 48 Pretēji tam, ko apgalvo *LVP*, šāda ārkārtas situācija šajā gadījumā nav.
- 49 Vispirms ir jāatgādina, ka Tiesa ir atzinusi, ka banānu tirgus kopīgā organizācija, kas izveidota ar Regulu Nr. 404/93 un vēlāk grozīta, neparedz nodrošināt konkrēta pienākuma, kas noteikts atbilstoši 1994. gada *GATT*, izpildi Kopienas tiesību sistēmā un tieši arī neatsaucas uz precīziem tās noteikumiem (rikojums *OGT Fruchthandelsgesellschaft*, EU:C:2001:228, 28. punkts).
- 50 Pēc tam, nosakot Regulā Nr. 1964/2005 muitas likmi, kas piemērojama banāniem, kuri nav no ĀKK valstīm, kopš 2006. gada 1. janvāra EUR 176 par tonnu, Savienība nav vēlējies uzņemt konkrētu pienākumu PTO ietvaros, ar ko varētu attaisnot izņēmumu no tā, ka nav iespējams atsaukties uz PTO noteikumiem Savienības tiesā un ļaut tiesai veikt kontroli pār attiecīgo Savienības tiesību normu likumību attiecībā uz šiem noteikumiem.
- 51 Šajā ziņā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka pēc Nolīguma par banāniem vienošanās noslēgšanas ar Ekvadoras Republiku un Amerikas Savienotajām Valstīm, kurās ir paredzēts, ka Savienība ievieš tikai tarifu režīmu banānu importam vēlākais līdz 2006. gada 1. janvārim, Savienība uzsāka sarunas atbilstoši 1994. gada *GATT* XXVIII pantam, lai grozītu šīs banāniem piemērojamās koncesijas un panāktu saskaņā ar PTO Ministru konferences lēmuma pielikumu, ar kuru tai ir piešķirts Dohas atbrīvojums, vienošanos par ievadmuitas nodokli, ar kuru banāniem no VNL valstīm tiek saglabāta pilnīga piekļuve banānu tirgum.

- 52 Pēc tam, kad PTO ietvaros tika uzsāktas dažādas domstarpību regulēšanas procedūras, pirmkārt, atbilstoši PTO Ministru konferences lēmumam, ar kuru Savienībai ir piešķirts Dohas atbrīvojums, saistībā ar Savienības piedāvāto nodokļa likmi un, otrkārt, ar Nolīguma vienošanos par domstarpību noregulēšanu saistībā ar likmi EUR 176 par tonnu, kas noteikta Regulā Nr. 1964/2005, tika panākta vienošanās par risinājumu, ko 2009. gada 15. decembrī ar Ženēvas nolīgumu pieņēma attiecīgās Latīņamerikas ĀKK valstis.
- 53 Papildus progresīvam samazinājumam kopš 2009. gada 15. decembra no banāniem piemērojamās muitas nodokļa likmes minētajā vienošanās ir paredzēts it īpaši, ka pašlaik esošās domstarpības PTO ietvaros par banāniem piemērojamo režīmu ir noregulējuma priekšmets, tāpat kā visas VNL valstu, kas ir šīs vienošanās dalībnieces, iesniegtās sūdzības atbilstoši 1994. gada *GATT* XXIV un XXVIII pantam. Kā to būtībā norāda Beļģijas un Grieķijas valdības, kā arī Padome un Komisija, no tā izriet, ka Savienības uzsākto sarunu rezultātā ĀKK valstis, kas ir Ženēvas nolīguma dalībnieces, galīgi ir akceptējušas strīdīgā laikposma laikā likmes EUR 176 par tonnu, kas paredzēta Regulā Nr. 1964/2005, piemērošanu, pret kurām tomēr tika veikta procedūra saistībā ar Nolīguma vienošanos par domstarpību noregulēšanu un kuras tika atzītas par nesaderīgām ar atbilstošajām 1994. gada *GATT* normām šīs procedūras ietvaros.
- 54 Tādējādi ir jākonstatē, ka režīms, ko Savienība ir ieguvusi ar Ženēvas nolīgumu, it īpaši ĀKK valstu, kas ir tā dalībnieces, saistības izbeigt šobrīd izskatītās domstarpības un sūdzības, atspoguļo vajadzību, lai Savienības iestādēm būtu rīcības brīvība sarunās, kurās notiek vienošanās par šādu nolīgumu.
- 55 Konkrētāk jānorāda, pirmkārt, ka, Nolīguma par banāniem vienošanās, protams, paredz, ka Savienība ievieš tikai tarifu režīmu attiecībā uz banānu importu ne vēlāk kā līdz 2006. gada 1. janvārim, tādējādi apņēmoties uzsākt sarunas atbilstoši 1994. gada *GATT* XXVIII pantam šajā nolūkā atbilstošā laikā, un, otrkārt, ka Ministru konferences lēmuma pielikumā, kurā piešķirts Dohas atbrīvojums, šajā ziņā tai ir jārikojas atbilstoši īpašām šķirējtiesas procedūrām, lai vienotos par ievadmuitas nodokli, ar kuru tiktu saglabāta pilnīga pieeja tirgum banāniem no VNL valstīm. Tomēr ir jākonstatē, ka ne šīs vienošanās, ne šis pielikums, ne pats abu noteikumu par šķirējtiesu teksts, kas pieņemts 2005. gada 1. augustā un 27. oktobrī atbilstoši minētajam pielikumam, uz kuru ir atsauce Regulas Nr. 1964/2005 preambulas 5. apsvērumā, nenosaka ievadmuitas nodokļa likmi, kas jāpiemēro Savienībai.
- 56 Turklāt Nolīguma par banāniem vienošanās nav minētas Regulā Nr. 1964/2005, kuras preambulas 1. apsvērumā ir tikai norādīts, ka “[Regula Nr. 404/93, kas ir grozīta ar Regulu Nr. 2587/2001,] paredz, ka tarifu režīms banānu importam stājas spēkā ne vēlāk kā 2006. gada 1. janvārī”.
- 57 Turklāt likme EUR 176 par tonnu, kas noteikta Regulā Nr. 1964/2005, vēlāk tika uzskatīta par saderīgu ar atbilstošajām 1994. gada *GATT* normām domstarpību noregulējuma procedūras ietvaros, kas uzsākta saskaņā ar Nolīguma vienošanos par domstarpību noregulēšanu. Pretēji tam, ko apgalvo LVP, šis apstāklis apstiprina secinājumu, ka, nosakot šādu muitas nodokļa likmi, kas piemērojama banāniem no 2006. gada 1. janvāra, Savienība nav vēlējusies nodrošināt konkrēta pienākuma izpildi, ko tā uzņēmusies PTO ietvaros.
- 58 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Regula Nr. 1964/2005 nav jāuzskata par pasākumu nolūkā nodrošināt, ka Savienības tiesību sistēmā tiek izpildīts īpašs pienākums, ko tā uzņēmusies PTO ietvaros.
- 59 Visbeidzot, vienkārša norāde atbilstoši 1994. gada *GATT* XXVIII pantam Savienības sāktu sarunu kontekstā Regulas Nr. 1964/2005 preambulas 2.–5. apsvērumā nevar ļaut uzskatīt, ka šī regula atbilst otrajam nosacījumam, kā tas izriet no šī sprieduma 47. punkta, un atbilstoši spriedumam *Fediol* /Komisija (EU:C:1989:254, 19.–22. punkts), kas var attaisnot izņēmumu no tā, ka nav iespējams atsaukties uz PTO noteikumiem Savienības tiesā, tas ir, nosacījumam, ka attiecīgajā Savienības tiesību aktā skaidri ir veikta atsauce uz konkrētām PTO līgumu normām.

- 60 No visiem minētajiem apsvērumiem izriet, ka 1994. gada *GATT* normas nevar radīt privātpersonām tiesības, uz kurām tās var tieši atsaukties valsts tiesā, lai iebilstu pret nodokļu likmes EUR 176 par tonnu piemērošanu, kas noteikta Regulas Nr. 1964/2005 1. panta 1. punktā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 61 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1994. gada vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību, kura iekļauta 1.A pielikumā Līguma par Pasaules Tirdzniecības Organizācijas (PTO) izveidošanu, kas parakstīts 1994. gada 15. aprīlī Marakešā un apstiprināts ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajes kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (1986–1994), normas nevar radīt privātpersonām tiesības, uz kurām tās var tieši atsaukties valsts tiesā, lai iebilstu pret nodokļu likmes EUR 176 par tonnu piemērošanu, kas noteikta Padomes 2005. gada 29. novembra Regulas (EK) Nr. 1964/2005 par tarifu likmēm banāniem 1. panta 1. punktā.

[Paraksti]